

Полтавський державний аграрний університет
Навчально-науковий інститут економіки,
управління, права та інформаційних технологій

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної
конференції

**“Місцеве самоврядування
в Україні та світі: теорія і
практика”**

5 листопада 2024 року
м. Полтава

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ,
КАФЕДРА ГЕОМАТИКИ, ЗЕМЛЕУСТРОЮ ТА ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ, ІСТОРІЇ І ФІЛОСОФІЇ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА АСОЦІАЦІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ОБ'ЄДНАНИХ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД (м. КИЇВ)
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ПОЛТАВСЬКА МІСЬКА РАДА
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ПОЛТАВЩИНИ»
КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА «АГЕНЦІЯ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ
ГРОМАД ПОЛТАВСЬКОГО РАЙОНУ»
ТЕРЕШКІВСЬКА СІЛЬСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА
БІЛОЦЕРКІВСЬКА СІЛЬСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА
ОПІШНЯНСЬКА СЕЛИЩНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА
КОТЕЛЕВСЬКА СЕЛИЩНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА
ЛЕСТЕРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. ЛЕСТЕР, ВЕЛИКА БРИТАНІЯ)
ВАРШАВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. ВАРШАВА, ПОЛЬЩА)
ОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. ОПОЛЕ, ПОЛЬЩА)
ЩЕЦІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ІНСТИТУТУ ПОЛІТОЛОГІЇ ТА ДОСЛІДЖЕНЬ У
ГАЛУЗІ БЕЗПЕКИ (м. ЩЕЦІН, ПОЛЬЩА)
УНІВЕРСИТЕТ МИКОЛАСА РОМЕРИСА (MRU) (м. ВІЛЬНЮС, ЛИТВА)
АЗЕРБАЙДЖАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(м. ГЯНДЖА, АЗЕРБАЙДЖАН)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКО,
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗИНА,
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ «ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ», КИЄВО-
МОГИЛЯНСЬКА ШКОЛА ВРЯДУВАННЯ ІМЕНІ АНДРІЯ МЕЛЕСЕВИЧА
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ, ІНСТИТУТ
ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА МІЖНАРОДНОЇ
ЕКОНОМІКИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ:

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»

5 листопада 2024 року

м. Полтава, Україна

спроможності органів місцевого самоврядування адаптуватися до нових демографічних і економічних реалій, активно підтримувати місцевих мешканців, внутрішньо переміщених осіб та мігрантів, сприяючи їх повноцінному залученню до економічної діяльності територіальних громад.

Список використаних джерел:

1. Про схвалення Стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2024 р. № 922-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-2024-p#Text> (дата звернення: 03.11.2024).

2. НБУ очікує відтоку 700 тис. українців за кордон у 2024-2025 рр. *Агенство InterfaxUkraine* : веб-сайт. URL: <https://interfax.com.ua/news/economic/1004322.html> (дата звернення: 02.11.2024).

3. Звіт про внутрішнє переміщення населення в Україні. Квітень 2024 року. *Міжнародна організація міграції* : веб-сайт. URL: https://dtm.iom.int/sites/g/files/tmzbd11461/files/reports/IOM_UKR_GPS_Internal%20Displacement%20Report_Round%202016_UA_June%202024.pdf (дата звернення: 01.11.2024).

4. Трудові ресурси для повоєнного відновлення України (червень 2024 р.). *Разумков Центр* : веб-сайт. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/trudovi-resursy-dlia-povoienno-go-vidnovlennia-ukrainy-cherven-2024r> (дата звернення: 01.11.2024).

Ольга Іванівна Сердюк,

*кандидат економічних наук, доцент,
професор кафедри публічного управління та адміністрування
Полтавського державного аграрного університету
м. Полтава, Україна*

Олександр Юрійович Атеєв,

*магістрант кафедри публічного управління та адміністрування
Полтавського державного аграрного університету
м. Полтава, Україна*

ПРОЗОРІСТЬ ТА ВІДКРИТІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Одним з основних чинників, що обумовлює функціонування органів місцевого самоврядування влади на демократичних засадах є відкритість. Вона забезпечує участь громадськості у прийнятті управлінських рішень, легітимізуючи ці рішення у власній свідомості [1].

У сучасній юридичній практиці право людини на доступ до інформації, насамперед щодо діяльності органів влади та місцевого самоврядування, розглядається як одне з наріжних прав людини й громадськості в

цілому [2, с. 3-4]. Науковці визначають рівень відкритості як провідну ознаку оцінки демократичності політичного режиму.

Відкритість місцевого самоврядування, як найближчого до громадянина суб'єкта управління, має вирішальну роль відносно довіри до влади і легітимності її рішень. Можна стверджувати, що відчувши рівень відкритості місцевої влади, громадянин автоматично переносить це сприйняття на всі рівні публічної влади [1, с. 6]. Тому, в діяльності органів місцевого самоврядування розуміння принципу відкритості є особливо важливим.

Відкритість влади характеризується такими чинниками: якість нормативно-правового законодавства, згідно з яким функціонує державна система в цілому; існування дієвих механізмів та процедур реалізації прав громадян на отримання інформації про результати діяльності органів державної влади; рівень політичної культури суспільства.

Законодавство України визначає поняття «прозорість» як необхідність дотримання принципів відкритості та підзвітності в різних сферах [3], в окремих випадках деталізуючи їх складові. В публічному управлінні прозорість – це ключовий фактор формування довіри громадськості до органів влади.

Необхідною передумовою формування повоєнної стратегії відновлення України є здатність забезпечити прозорість у всіх сферах суспільного життя. Від ефективного використання ресурсів, до побудови довіри громадян до органів влади – це лише частина аспектів, де прозорості належить важлива роль.

У сучасних демократичних державах доступ громадян до суспільно важливої інформації забезпечується шляхом відкритого доступу до офіційних документів. Інформування громадськості про результати діяльності органів державної влади забезпечуються: шляхом відповідей на офіційні запити; через медіа (тексти нормативно-правових актів, статті, інтерв'ю, прес-релізи); шляхом проведення консультацій з громадськістю [1, с. 8-9]. Окрім цього, важлива роль у забезпеченні громадської обізнаності про результати діяльності державних структур належить їх інформаційним підрозділам, прес-службам.

В умовах війни, місцеве самоврядування, як і вся Україна в цілому, переживає найскладніший період за всі роки незалежності. Завдяки успішній реалізації реформи децентралізації, органи місцевого самоврядування відіграли вирішальну роль у забезпеченні стабільної роботи територіальних громад [3].

Згідно з указом Президента України, затвердженим українським законодавством, на початку широкомасштабного вторгнення росії органи місцевого самоврядування мали створити ради оборони, які будуть сприяти військовому командуванню та здійсненню заходів правового режиму воєнного стану [4]. З початку війни на території України були створені 184 військових адміністрацій.

У період 2017-2022 років українці все більше долучалися до прийняття рішень у житті територіальних громад [4]. При цьому органи місцевої влади надавали захист своїх містян, зосереджуючи при цьому всі свої зусилля. Проте, з кожним днем продовження воєнних дій на території країни, рівень прозорості та відкритості більшості органів місцевого самоврядування регресував, значно погіршувався доступ до публічної інформації міст. Деякі українські міста

призупинили роботу офіційних порталів або обмежили доступ до певних розділів чи сторінок, посилаючись на загрози безпеці [4, с. 288].

Результати досліджень вчених Українського католицького університету та Центру близькосхідних досліджень щодо стійкості територіальних громади під час війни засвідчують, що навіть в критичній ситуації, тобто в умовах війни, громадськість, не покладаючись на вдячність та незважаючи на пряму загрозу для їх життя, здатна на високому рівні об'єднувати зусилля, налагоджувати горизонтальну взаємодію, та бути готовою допомагати іншим [5].

Нинішній стан територіальних громад суттєво відрізняється від довоєнного. Негативні наслідки війни, що позначилися на діяльності територіальних громад: окупація територій, зруйнована інфраструктура, високий рівень міграції населення. Їх сукупність залежить від рівня віддаленості територіальних громад від лінії бойових дій. З іншого боку, стало очевидним, що ефективні реформи децентралізації та надання більшої відповідальності посадовим особам органів місцевого самоврядування сприяли підвищенню рівня спротиву громад у складній ситуації [4].

Міністерство відновлення України закликає органи місцевого самоврядування до збільшення рівня прозорості та відкритості при взаємодії з громадськістю, представниками бізнесу чи міжнародними партнерами [6]. Це можливо досягти завдяки створенню «територіальних команд підтримки реформ», основна мета яких – підтримка підготовки стратегічних планів відновлення та розвитку органів місцевого самоврядування, підвищення рівня їх прозорості та відкритості, консультування щодо залучення інвестицій та реалізації проєктів реабілітації, у тому числі грантових.

Міністерство відновлення України започатковує комунікаційну платформу єдиної електронної екосистеми управління відновленням під назвою «DREAM» (Digital Restoration Ecosystem for Accountable Management) [6]. Основна увага системи зосереджена на плануванні та забезпеченні прозорості розподілу та раціонального використання фінансових коштів, особливо міжнародних партнерів, під час реставрації та реконструкції об'єктів.

Отже, продовження дії воєнного стану на території України значно знизило рівень її соціально-економічного та демографічного розвитку, «уразило» роботу органів місцевого самоврядування. При цьому, позитивна динаміка реформи децентралізації, яка успішно реалізовувалась в країні, зазнала змін. Як наслідок цього – загострення наявних і раніше проблеми, в тому числі в аспекті забезпечення рівня прозорості та відкритості діяльності органів місцевого самоврядування. Пovoєнна відбудова територіальних громад має передбачати поновлення дотримання цих принципів. В умовах повоєнного стану такий підхід має сприяти більш ефективному муніципальному управлінню. Це забезпечить не лише повоєнне відновлення сталого розвитку територіальних громад, а й зміцнення місцевої демократії.

Список використаних джерел:

1. Сурженко Н. В., Шевчук О. Ю. Відкритість та прозорість органів місцевої влади. *Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного*

(*економічні науки*). 2022. № 1 (45). С. 5-11. URL: <https://drive.google.com/file/d/1EWg6NDwTcK6RHL7kn9bTZLpKfolhpqui/view> (дата звернення: 26.10.2024).

2. Забезпечення доступу до публічної інформації як стратегічний пріоритет державної політики України : аналіт. доп. / О. А. Корнієвський, П. Ф. Вознюк, Д. М. Горелов, Ю. В. Опалько [та ін.]; за ред. О. А. Корнієвського, В. М. Яблонського. К. : НІСД, 2012. 72 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2012-12/Zabezp_dostupu-d22e4.pdf (дата звернення: 28.10.2024).

3. Губа М. І. Прозорість місцевого самоврядування як фактор інституційної стійкості системи публічного управління в умовах воєнного стану. *Вісник ХНТУ*. 2024. № 2. С. 285-290. URL: https://journals.kntu.kherson.ua/index.php/visnyk_kntu/article/view/663/634 (дата звернення: 28.10.2024).

4. Місцеве самоврядування в умовах війни : підсумки за період від 24 лютого до 30 квітня. URL: <https://uplan.org.ua/analytics/mistseve-samovriaduvannia-v-umovakh-viiny-pidsumky-za-period-vid-24-liutoho-do-30-kvitnia/> (дата звернення: 28.10.2024).

5. Міхеєва О., Семиволос І., Данилов С. Територіальні громади під час війни: стійкість та безпека в умовах прямої загрози життю. Херсонська та Запорізька області. Київ. HEINRICH-BÖLL-STIFTUNG, 2023. URL: <http://surl.li/tlwew> (дата звернення: 28.10.2024).

6. Міністерство відновлення презентувало комунікаційну платформу електронної екосистеми управління відновленням DREAM. *Міністерство відновлення*. URL: <https://mtu.gov.ua/news/34267.html> (дата звернення: 28.10.2024).

Тетяна Олексіївна Щетініна,
*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри публічного управління та адміністрування
Полтавського державного аграрного університету
м. Полтава, Україна*

Ілля Дмитрович Яровий,
*аспірант кафедри публічного управління та адміністрування
Полтавського державного аграрного університету
м. Полтава, Україна*

КАДРОВА ПОЛІТИКА В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сукупність принципів, правил і стандартів, якими керується держава під час відбору та призначення на посади, підготовки, перепідготовки та переміщення працівників державної служби визначається як кадрова політика в системі державної служби. Її суть полягає у налаштуванні роботи державних органів, кадрових служб цих органів та посадових осіб з формування, професійного росту і ефективного використання персоналу. У повній мірі відповідна робота з кадрами розповсюджується на всі органи публічної влади, у

СЕКЦІЯ 7. МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Білас Павло

Розвиток фізичної культури та спорту територіальних громад
Дрогобицького району 141

Білокінь Валерій Васильович

Місцеве самоврядування в період воєнного стану: аналіз початку важкого
періоду та викликів на майбутнє 143

Гавриленко Ліана Марзпетунівна

Зростання ролі місцевих територіальних громад у протидії домашньому
насильству в умовах війни 147

Галич Олександр Анатолійович, Романов Дмитро Володимирович

Роль миротворчих сил організації об'єднаних націй щодо відновленні
влади у бувших республіках Югославії: чи є можливості для України? 150

Досич Анатолій Олександрович, Приліпко Сергій Михайлович

Реагування органів публічної влади на сексуальне насильство в умовах
збройної агресії РФ проти України 152

Новаченко Тетяна Василівна

Місцеве самоуправління в умовах війни: демократичні та авторитарні
тенденції 156

Пасемко Галина Павлівна, Таран Оксана Миколаївна

Особливості функціонування адміністративного менеджменту органів
публічної влади Харківської області в умовах воєнного стану 159

Приліпко Сергій Михайлович

Відновлення трудового потенціалу територіальних громад у контексті
реалізації стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 року 162

Сердюк Ольга Іванівна, Атеєв Олександр Юрійович

Прозорість та відкритість органів місцевого самоврядування як основні
принципи відновлення України 165

Щетиніна Тетяна Олексіївна, Яровий Ілля Дмитрович

Кадрова політика в органах публічного управління в умовах воєнного стану 168

СЕКЦІЯ 8. ІНФОРМАТИЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ

Бардіна Анастасія Олегівна

Використання соціальних мереж для налагодження взаємодії органів
публічної влади з громадськістю 172

Гиренко Олег Володимирович, Дмитренко Сергій Миколайович

Трансформація системи публічного управління в умовах диджиталізації .. 176

Євсюкова Оксана Володимирівна, Кисельов Микита Сергійович

Електронне урядування як механізм покращення публічних послуг в
умовах цифрового розвитку держави 178

Протас Надія Михайлівна, Жук Людмила Анатоліївна, Трофименко

Владислав Ярославович
Удосконалення взаємодії органів державної влади та громадянського
суспільства в інформаційному просторі 181